

Iedereen heeft

Voetbaltalent

nummer
6

GEEN TALENT MAG VERLOREN GAAN

Voetbalontwikkeling

Regionale

Voetbalontwikkeling

Vertegenwoordigend

voetbal

Speelwijze ontwikkelen

Regionale Voetbalontwikkeling (RVO):

Middel tot beïnvloeding van regionale voetballandschap

De KNVB West II en de drie Regionale Jeugdopleidingen in het district, Feyenoord Academy, Sparta Rotterdam en ADO Den Haag, werkten in de periode van 2008-2011 al samen aan de Regionale Voetbaltrainingen (RVT) en bijeenkomsten voor kaderleden van amateurverenigingen. Sinds september 2012 wordt op een andere manier invulling gegeven aan de samenwerking door middel van het in 2011 gezamenlijk ontwikkelde RVO-plan. Het doel? Kaderontwikkeling stimuleren bij de amateurverenigingen.

Marco Bout

Momenteel zijn er binnen het district West II sinds september al enkele tientallen activiteiten geweest bij verschillende amateurverenigingen, waarbij de KNVB en de RJO'en gezamenlijk vorm hebben gegeven aan de invulling. Voormalig KNVB-coach Marco Bout is als Coördinator Voetbal Technische Zaken binnen West II verantwoordelijk voor deze vorm van samenwerking en kaderontwikkeling.

Marco Bout: "In het plan wat we samen met de drie Jeugdopleidingen hebben samengesteld ligt de nadruk op het ontwikkelen van het kader bij

de regionale amateurverenigingen. We hebben in het verleden ook diverse activiteiten georganiseerd voor talentvolle E-pupillen, maar daar hebben we in de nieuwe overeenkomst geen invulling meer aan gegeven. We hebben de eerste periode goed geëvalueerd en kwamen tot de conclusie dat we ons daarop niet meer dienden te richten, omdat het rendement van E-pupillen die doorstromen naar een RJO erg klein is. Daarop hebben we tijdens de samenwerking voortdurend gekeken hoe we activiteiten steeds effectiever én ook efficiënter kunnen inrichten om het amateurvoetbal in

deze regio die impuls te geven die het in onze ogen nodig heeft. Daarop kwamen we tot de opzet van het RVO-plan. We willen ervoor zorgen dat het kader binnen de amateurverenigingen zich tot een (nog) beter en hoger niveau ontwikkelt. Ook willen we door deze themagerichte bijeenkomsten en coachdagen een positieve impuls geven aan de breedtesport waardoor wellicht meer mensen een trainers-cursus tot gediplomeerd kaderlid bij de KNVB West II gaan volgen."

TJC

Marco Bout: "Waar in het begin van de samenwerking onze blik mede was gericht op het ontwikkelen en beter maken van spelers, hebben we nu duidelijk onze doelstelling gericht op het kader. Want zorg je voor beter opgeleide trainers, coaches en andere kaderleden dan krijg je in onze ogen vanzelfsprekend ook betere spelers. Dat is het motto van ons vernieuwde RVO-plan. Een belangrijke rol voor deze kaderverbetering ligt daarbij in handen van de Technisch Jeugdcoördinator (TJC). We merken dat die functie binnen de amateurverenigingen nogal op uiteenlopende manieren

wordt ingevuld. Waar de een zich louter kan bezighouden met de aansturing van de trainers en coaches, daar is de ander vooral ook bezig met het oplossen van allerlei randzaken. Met het RVO-plan spelen we daarop in door een langdurig traject voor de TJC'en aan te bieden.

Binnen dat traject wordt de Technisch Jeugdcoördinator geholpen door vakmensen van de KNVB en de Regionale Jeugdopleidingen van Feyenoord Academy, Sparta Rotterdam en ADO Den Haag in het ontwikkelen van het eigen verenigingskader. De Jeugdcoördinator is binnen de vereniging toch het eerste aanspreekpunt als het gaat om zaken ten aanzien van het technisch kader, de invulling van trainersposten, opleidingsfilosofie, manier van trainen en coachen, selectiebeleid en andere voetbaltechnische zaken. Om de TJC voldoende handvatten daarvoor te geven hebben we dit traject ontwikkeld en dat slaat enorm goed aan bij de verenigingen. Naast de kaderbijeenkomsten bij de KNVB/RJO wordt bij de

Stephan Vos is Technisch Jeugdcoördinator D-, E-, F-pupillen bij v.v. Spijkenisse en neemt dit jaar deel aan het TJC-traject binnen het district West II. Hij is erg enthousiast over de onderwerpen die aan de orde komen tijdens de bijeenkomsten. Met zo'n zevenhonderd(!) jeugdleden en een totaal van bijna 1100 leden is v.v. Spijkenisse een omvangrijke vereniging binnen het district. Een vereniging ook die behoorlijk veel (vrijwillig) kader heeft dat sinds dit jaar deels door Stephan Vos wordt begeleid en gecoacht.

Stephan Vos: "Ik ben verantwoordelijk voor de aansturing van het kader binnen de D-, E- en F-pupillen. Drie dagen per week ben ik op het sportcomplex te vinden om trainingen te bekijken, trainers aan te sturen en daar waar ze dat nodig vinden van tips en adviezen te voorzien. Ik heb tijdens die bijeenkomsten geleerd om sommige zaken meer specifiek te benaderen. Ik was hiervoor drie jaar trainer bij de C1 en constateerde dat er bij de pupillen niet op de juiste manier werd getraind en gecoacht. Nu heb ik vanuit mijn rol de taak om daar verandering in te brengen. Ervoor zorgen dat ze bij die leeftijdsgroepen ook de passende oefenvormen aanbieden. Dat ze op een goede en nette manier coachen, de juiste aanwijzingen geven op het passende moment. Daar heb ik binnen de club zelf al enkele bijeenkomsten voor gegeven. En we bekijken met de trainers ook regelmatig trainingen van elkaar, waarna we die evalueren en analyseren. Op die manier zie je dat het niveau stijgt en dat is waar het om gaat.

Tijdens de bijeenkomsten vanuit het RVO-plan leer je toch altijd wel weer nieuwe dingen. Zo gaf de medewerker van Sparta onlangs de tip om je steeds te focussen op één onderdeel van het voetbalspel, indien je je eigen kader bij de club beter wilt maken. Als TJC heb je nog wel eens de valkuil om te veel ineens te willen. De kans is dan groot dat je trainers overvraagt of te veel informatie geeft zodat het uiteindelijk niet werkt. Toen ik daarop gewezen werd, was dat een eyeopener. Daarbij bieden die bijeenkomsten veel kansen om contacten op te doen en bij elkaar in de keuken te kijken. Van elkaar te leren en te zien dat iedereen goede bedoelingen heeft, maar soms een steuntje in de rug nodig heeft om de juiste weg te vinden. Voor mij als TJC en voor v.v. Spijkenisse heeft deze vorm van regionale voetbalontwikkeling absoluut meerwaarde."

verenigingen op een structurele manier gewerkt aan kaderontwikkeling. Het uiteindelijke doel van het begeleidingstraject is, dat verenigingen een eigen kaderontwikkelingsprogramma gaan aanbieden waardoor op termijn de jeugdspelers en -speelsters bij hun club een betere voetbalopleiding genieten. Binnen deze hele ontwikkeling heeft in onze ogen de TJC een prominente rol te vervullen.”

Regio's

Het district West II is door de KNVB opgedeeld in zes afzonderlijke regio's die in het kader het RVO-plan allemaal een eigen clubcoach hebben die de contacten met de verenigingen in zijn eigen regio onderhoudt.

Marco Bout: “We merken dat dit werkt. De clubcoaches zijn in dienst van de KNVB en kennen de verenigingen goed. In elke regio worden evenveel kaderactiviteiten georganiseerd wat dus in totaal neerkomt om een kleine veertig bijeenkomsten per seizoen. Vanuit de RJO'en wordt een aantal medewerkers door de KNVB

opgeleid om de clubcoaches tijdens de regiobijeenkomsten te ondersteunen. Dit doen we om ervoor te zorgen dat overal een eenduidig verhaal wordt verteld en iedereen vooraf goed weet wat er op die kaderbijeenkomsten van ze wordt verwacht. De medewerkers van Feyenoord Academy, Sparta Rotterdam en ADO Den Haag zijn betrokken bij de voorbereidingen, de uitvoering en ook de evaluatie van de activiteiten en worden qua tijd daarin vrijgemaakt door de betreffende club. Er is een afspraak dat op elke regionale kaderbijeenkomst minimaal één medewerker van een RJO aanwezig is ter ondersteuning van de KNVB-clubcoach. Tijdens die avonden wordt ingegaan op specifieke problemen waar men bij clubs tegenaan loopt zoals het vinden van de juiste oefenstof, hoe de veranderende jeugd te begeleiden, wat voor soort coaching geef je tijdens wedstrijden of trainingen. Thema's die actueel zijn worden onder de aandacht gebracht en bediscussieerd met elkaar om tot goede oplossingen te komen. Een prima formule in onze ogen.”

Coach de coach

Marco Bout: “Binnen de Regionale Voetbalontwikkeling hebben we aandacht voor het kader bij de pupillen, de junioren en zoals eerder aangegeven vooral ook de Technisch Jeugdcoördinator. In onze ogen hoort de TJC zijn trainers en coaches te begeleiden in het 'goed coachen' van de spelers. Kijken ook wat er leeft binnen zijn vereniging en daarop inspelen waar nodig. 'Coach de coach' is de term die wij vanuit het RVO-plan hiervoor gebruiken. Meestal beschikken de TJC'en bij clubs over een KNVB-trainersdiploma en hebben ze wel ervaring in het trainersvak. Maar om dan ook gericht andere trainers en coaches te observeren, begeleiden, coachen en vooral ook een betere trainer-coach te maken is toch een vak apart. Tijdens die bijeenkomsten wordt er met de TJC'en gekeken naar welke bijzondere handelingen er nodig zijn om niet de spelers maar de coach verder te ontwikkelen. Er wordt altijd vanuit een dialoog gewerkt, waarbij de KNVB al jarenlange expertise heeft op het vlak van trainen, coachen en opleiden. Vanuit de Regionale Jeugdtypeopleidingen is het ook wel een leerzaam traject. De trainers die de clubcoaches ondersteunen dienen een vertaalslag te maken naar de amateurvereniging waar ze tegen totaal andere problematieken aanlopen. Werken met topjeugd binnen een BVO is toch wel even anders dan met de D2-pupillen van een regionale vierdeklasser. Zo krijg je interessante gesprekken en invalshoeken om te komen tot oplossingen en ideeën.”

Veilig sportklimaat

Marco Bout: “Tijdens die bijeenkomsten krijg je ook geregeld inzicht in wat ze nodig hebben bij een vereniging om een betere trainer te kunnen zijn. Hoe ze nou bepaalde zaken die ze in wedstrijden constateren goed kunnen vertalen naar trainingsvormen bijvoorbeeld. Daar ondersteunen wij die trainers dan bij. Welke oefenstof

hoort bij welke leeftijd, wat zeg ik als coach, op welk moment en vooral: hóe zeg ik het? Dit soort zaken komt aan de orde. Net zoals we ook de normen en waarden bespreekbaar maken. Hoe kunnen we als kader de jeugdspelers een veilig sportklimaat bieden? Hoe spelen we in op de veranderingen in de maatschappij? Wat doen we als er op het veld dingen misgaan, een speler verbaal tekeergaat of fysiek over de grens gaat? Accepteren we dit of grijpen we in als trainers en coaches? Welke betekenis geef je 'winnen' in het jeugdvoetbal? Gaat het om het resultaat van de korte termijn of is het winnen van een wedstrijd ondergeschikt aan het ontwikkelen en op-leiden van jeugdspelers en het team? Allemaal relevante vraagstukken die van invloed zijn op het sportklimaat dat er heerst binnen het voetbal. Daar proberen we tijdens die bijeenkomsten het verenigingskader in op te leiden, te ontwikkelen en verbeteren. Het is immers niet bij elke amateurvereniging zo, dat er overal gediplomeerd kader voor de groep staat. Het gaat om goed opleiden van TJC'en, zodat zij uiteindelijk hun eigen mensen kunnen trainen en coachen in het beter leren voetballen, en dat dit vooral op een sportieve en veilige manier gebeurt. Als je met kinderen werkt, is dit laatste het allerbelangrijkste. Een aanzet geven tot een positieve impuls binnen het amateurvoetbal die op lange termijn leidt tot beter en meer gediplomeerd kader, betere spelers én een veilig sportklimaat. Dát is het uiteindelijke doel van het samenwerkingsverband." ⚽

Meer informatie over de Regionale Jeugdopleiding vindt men op: <http://trainers.voetbal.nl/nieuws/regionale-voetbaltraining>

De KNVB hoort graag uw reactie en/of mening over dit artikel. U kunt reageren op dit artikel via het mailadres devoetbaltrainer@knvb.nl.

Stanley Brard is namens de Feyenoord Academy als Hoofd Opleidingen betrokken bij de samenwerking tussen de RJO'en en de KNVB West II. Bij de meermaals tot Beste Jeugdopleiding gekroonde Rotterdammers is men zeer te spreken over deze regionale voetbalontwikkeling en zijn de ervaringen bevredigend.

Stanley Brard: "We hebben gemerkt dat, nu we ons binnen dit nieuwe samenwerkingsplan richten op kaderontwikkeling bij met name de jongste jeugd, we heel veel reacties krijgen op de manier hoe we vanuit Feyenoord het trainen, coachen en begeleiden van jeugdspelertjes vormgeven. Het is natuurlijk ook zo, dat we met zeven jongens bij het Nederlands Elftal én een A-selectie die veelal uit talentvolle jeugdspelers bestaat een prachtige binnenkomer hebben.

Vanuit onze filosofie gaat het erom, dat we jonge spelertjes vooral vrij laten om te voetballen en ze niet volstoppen met opdrachten en informatie. We vragen niet wát ze doen in het veld, maar wel waaróm ze iets op een bepaalde manier doen. Dat is toch een andere benadering. In onze ogen moet je spelertjes de tijd geven aan hun omgeving te wennen en zich op langere termijn te ontwikkelen zonder druk uit te oefenen. Tijdens die bijeenkomsten bij de amateurclubs vertellen we ons verhaal, geven we voorbeelden en proberen we het kader bij amateurclubs nieuwe inzichten mee te geven. Vaak merk je dat er op een andere manier wordt gekeken richting lichaamsbouw, snelheid en kracht bij jeugdspelers. De jongste pupillenteams zouden begeleid moeten worden door goed gediplomeerd kader óf vrijwilligers die weten waar ze het voetbaltechnisch over hebben. Ze basistechniek bijleren, de juiste oefenstof per leeftijdsgroep aanbieden én vooral de tijd geven om te groeien en ontwikkelen."

Winnen

Stanley Brard: "De factor winnen mag nooit een issue zijn bij jeugdtrainers. Wél bij de spelers, maar dan niet om wedstrijden te winnen. Wij geven dan aan dat je ook kunt coachen op het winnen van duels of het veroveren van de bal. Ook dan heb je het over winnen, maar in een andere context. We merken nu dat we van amateurclubs steeds meer vragen krijgen en ze proberen om dingen die ze tijdens de bijeenkomsten meekrijgen toe te passen op hun eigen niveau. Dáár zit voor ons de winst. Dat trainers, coaches en TJC'en erover na gaan denken. Alternatieven zoeken en andere zienswijzen uitproberen. Op die manier geven we een impuls aan kaderontwikkeling. Als bij de regionale amateurclubs de kwaliteit van het kader stijgt, dan worden logischerwijs de spelertjes ook beter en completer getraind en gecoacht. Op die manier hebben wij daar als BVO ook weer profijt van. Het is altijd prettiger om een jeugdspelertje te scouten dat op trap zeven instroomt, dan wanneer hij op trap één dient te starten. En nu zie je daar al resultaten van en dat stemt ons als Feyenoord Academy natuurlijk heel tevreden."

Ontwikkelen speelwijze staat centraal

Opleiden volgens de KNVB

De weg naar beter voetbal loopt via het trainingsveld. Bij het opleiden volgens de visie van de KNVB staat het ontwikkelen van de speelwijze waarbinnen het individu zich weer kan ontwikkelen, centraal. Met de bondscoaches Albert Stuivenberg (Onder 17) en Wim van Zwam (Onder 19) bespreekt De Voetbaltrainer hoe het ontwikkelen van een speelwijze in zijn werk gaat, en laten we aan de hand van een concreet voorbeeld zien hoe dat tijdens een training kan verlopen.

Eenheid in denken over de speelwijze is het stokpaardje van de KNVB. Het ontwikkelen van een speelwijze staat immer hoog op de agenda en is ook hetgeen de beide bondscoaches Wim van Zwam en Albert Stuivenberg bindt. Hoog tijd om eens wat dieper op deze materie in te gaan, en vooral om concreet te laten zien hoe die werkwijze er in de praktijk uit kan zien.

Visie op voetballen

Wim van Zwam: “Wij zijn van mening dat opleiden primair gebeurt bij de jeugdopleidingen van de BVO's. Bij de nationale jeugdteams van de KNVB krijgt het leren winnen van wedstrijden een steeds belangrijkere plaats naarmate de leeftijd van de

spelers stijgt. Spelen om te winnen is altijd de spelbedoeling maar wij bewaken het te volgen (leer)proces uitermate zorgvuldig. Daarbij kijken we sterk naar onze cultureel bepaalde spelopvattingen. Die houden in dat we dominant, initiatiefrijk en aanvallend voetbal willen spelen. Uiteraard houden we ook rekening met leeftijdgerelateerde kenmerken en de ontwikkeling van individuele spelers. De nationale teams bieden het hoogste platform om te bepalen waar een generatie staat in haar ontwikkeling, ten opzichte van de ontwikkeling van leeftijdsgenoten in andere landen. In ons videoanalyseprogramma kunnen we per teamfunctie goed laten zien hoe de ontwikkeling van voetbal-

len verloopt per leeftijdscategorie. Zo hebben we bijvoorbeeld voor alle nationale teams beelden van wedstrijden tegen hun Duitse leeftijdgenoten. Hoe ziet het internationale voetbal er nu uit als ze vijftien zijn, zeventien en zo verder? Dan zie je dat je van tamelijk ongestructureerd naar uitermate georganiseerd gaat op het niveau van de oudere nationale teams waar vaak details beslissend zijn.”

Speelwijze centraal

Wim van Zwam: “Bij het bepalen van ons handelen zijn de eerdergenoemde cultureel bepaalde voetbalvisie en de bijbehorende ontwikkeling van de speelwijze altijd leidend. De speelwijze gaat daarnaast uit van de kwaliteiten van de beschikbare spelers, in relatie tot de kwaliteiten van de tegenstander. Dit betekent dat de coach probeert om de sterke punten van het team en de individuele spelers sterk te benadrukken ten opzichte van de zwakke punten bij de tegenstander. Daartegenover moet de speelwijze er ook in voorzien dat de minder sterke punten bij het eigen team, waarvan de tegenstander gebruik zou kunnen maken, worden

Foto's: KNVB.nl

gecompenseerd. We maken daarbij constant gebruik van de principes die we hebben opgesteld voor Goed (beter) Aanvallen en Goed (beter) Verdedigen. Deze komen in de ontwikkeling van de speelwijze steeds terug.

Het uitgangspunt is om te spelen in een 1:4:3:3-formatie. Hierin kiezen we voor een viermansverdediging op lijn en een voorhoede waarin de zijkanten bezet worden door twee buitenspelers, met daartussenin een spits. Op het middenveld kan zowel gekozen worden voor twee verdedigende middenvelders en één aanvallende middenvelder ('de punt naar voren') of één verdedigende middenvelder en twee aanvallende middenvelders ('de punt naar achteren').

We kiezen ook voor 1:4:3:3 omdat in deze speelwijze veel variaties mogelijk zijn. Dat behelst niet alleen de keuze tussen de punt naar voren of naar achteren. Denk aan 1:4:2:3:1, 1:4:1:4:1 en 1:4:4:1:1. De coach kan dus zijn buitenspelers nog wat teruggetrokken laten spelen, en zijn '10' korter achter de spits laten functioneren. Indien de stand van de wedstrijd erom vraagt, of

indien hiervoor de specifieke kwaliteiten binnen de spelersgroep aanwezig zijn, kan de coach ook kiezen voor 1:3:4:3, waarbij een verdediger structureel inschuift in het middenveld. Waar vroeger 1:4:3:3 bijna een doel op zich was, zijn we tegenwoordig veel pragmatischer bezig en kijken we wat – binnen een aantal uitgangspunten – nodig is om op internationaal niveau de wedstrijd te winnen.

Internationaal komen we veel tegenstanders tegen die verdedigend sterk georganiseerd zijn en zich toeleggen op een snelle omschakeling van verdedigen naar aanvallen. Zij proberen dan door snel het veld over te steken gebruik te maken van de ruimtes die achter onze verdediging ontstaan. Het balverlies dat zij dan eventueel kunnen lijden, nemen ze voor lief. Immers, zij houden altijd veel spelers achter de bal. In een statische speelwijze is het voor Nederlandse teams erg moeilijk om een dergelijke verdediging open te breken. Daarom werken wij toe naar een situatie waarin wij in staat zijn om in diverse wisselende veldbezettingen te spelen en veelvuldig van positie te wisselen. Het moet een dynamische organisatie zijn."

Extra aandacht

Wim van Zwam: "In de speelwijze is dus sprake van vier teamfuncties, te weten aanvallen, verdedigen, omschakelen van verdedigen naar aanvallen en van aanvallen naar verdedigen. Eigenlijk zijn die laatste twee ook al weer terug te brengen tot de eerste twee teamfuncties. Het is dus logisch dat wij in onze trainingen juist aan aanvallen en verdedigen extra aandacht besteden. In het aanvallen is het bedoeling dat er als ploeg snel en gevarieerd in de lengte van het veld gespeeld wordt, met verdedigers en middenvelders die wisselend ondersteunen en doorschuiven en aanvallers die ruimtes maken, ruimtes laten en ruimtes benutten vanuit wisselende posities.

Bij het verdedigen willen we met de linies dicht op elkaar spelen en van daaruit druk zetten op de tegenpartij. De aanvallers zijn in eerste instantie verantwoordelijk voor het druk zetten op de achterhoede van de tegenpartij. De middenvelders doen hetzelfde met de middenvelders van de tegenpartij. De verdediging geeft vanuit de zone druk op de bal, onderling rugdekking en vangt in samenwerking met de andere spelers doorkomende tegenstanders op. Wat opgemerkt dient te worden is dat we niet voor niets praten over teamfuncties. Iedere speler moet dus meedoen en heeft een rol als we de bal hebben of als de tegenpartij de bal heeft. Het afstemmen van alle handelingen is dan ook cruciaal."

Training

Wim van Zwam: "Trainingsvormen die wij kiezen zijn vaak complexe trainingsvormen. In de beperkte tijd die wij hebben komen we soms niet toe aan het sterk vereenvoudigen. Je probeert in aanloop naar een wedstrijd bepaalde elementen zo duidelijk mogelijk te maken en de spelers diverse opties te laten zien. Dat doe je bijvoorbeeld in 9:9, al dan niet met afgesneden hoeken of op een half veld. Of 7:6, 5:5 – kleiner wordt het eigenlijk zelden. Alle dingen die we benoemen, vallen dus onder aanvallen of verdedigen waar de omschakelingsmomenten tijdens de trainingen aan gekoppeld worden. Er is ook ruimte voor scenario-trainingen: wat moeten we doen als we niet lang meer te spelen hebben en het staat gelijk, en we absoluut de wedstrijd moeten winnen? Of hoe ver-

dedigen we in de laatste minuten een voorsprong tegen een tegenstander die va banque speelt? Stel we komen met een mannetje minder te staan, of juist met een man meer? Ook die situaties zetten we neer in trainingen.”

De praktijk

Albert Stuivenberg: “Hoe kan zo’n training er nu uitzien? We nemen als voorbeeld een training waarin we de teamfunctie aanvallen willen behandelen, specifiek het opbouwen over de flanken. In onze situatie willen wij dan graag eindigen in 11:11. Dit is immers de wedstrijdvorm. Echter, voordat we aan de eindvorm toekomen, is het goed om te vereenvoudigen naar een vorm waarin we nog nadrukkelijker de details kunnen benoemen en tot meer herhalingen kunnen komen. Dit zou je kunnen doen in 9:9 of in een verdere vereenvoudiging. In de situatie met de nationale jeugdteams is 11:11 ook meestal niet mogelijk omdat we vaak maar met achttien spelers op stap zijn.

Nemen we als doelstelling de samenwerking tussen een buitenspeler en een overlappende back, dan zul je tevens aandacht moeten besteden aan een aantal momenten die daaraan voorafgaan of die daarmee te maken hebben. Je praat dan altijd over de principes van Goed (beter) Aanvallen (en als het andere team het te coachen team zou zijn over Goed (beter) Verdedigen).

Vereenvoudigen we naar 9:9, kunnen we het veld in de breedte afzetten door de zestienmetergebieden door te trekken, zodat één zijkant vervalt. Op deze wijze kunnen we in ieder geval veel herhalingen op één flank creëren. Na een bepaalde tijd zou je dan van kant kunnen wisselen zodat de andere flank hetzelfde kan oefenen. We kiezen in ons voorbeeld voor het afzetten van de rechterflank van de te coachen ploeg. Om tot een negental te komen, halen we rechtsback en de rechtsbuiten uit het veld bij de te coachen ploeg. Bij de niet te coachen ploeg ver-

dwijnen derhalve de linksback en de linksbuiten.

Je zorgt er als trainer voor dat het spel op gang komt bij de te coachen ploeg, bij de keeper ofwel direct bij de linker centrale verdediger. Om een situatie te creëren waarin er ook echt een mogelijkheid ontstaat om je doelstelling te bereiken, moet je ook kijken naar het niet te coachen team. Zij moeten niet te ver inzakken en voldoende druk blijven geven op de balbezittende speler.

In je coaching zul je aandacht moeten besteden aan de uitvoering van de voetbalhandelingen, zowel met bal als zonder bal. Denk bij de handelingen met bal aan de passing, de aanname of eventueel het indribbelen van een centrale verdediger zodra hier ruimte voor ontstaat. Als coach let je ook op tijd-ruimtelijke factoren als de juiste posities, de richting van het spel en de snelheid waarmee gespeeld wordt. In de opbouw zullen de centrale verdedigers de 2:1 moeten opzoeken. Het heeft immers weinig zin om de bal heen en weer te spelen zonder terreinwinst te boeken of een tegenspeler uit te spelen (zie principes). In deze situatie, omdat we willen openen over de linkerflank, zullen we proberen om de rechter centrale verdediger vrij te spelen. Hij kan dan immers met een crosspass de linksbuiten of de overlappende linksback bedienen. Derhalve is het zaak dat de linker centrale verdediger de storende spits van de tegenpartij opzoekt, om vervolgens de rechter centrale verdedi-

ger met een pass vrij te spelen.

Op dat moment kiezen de verschillende middenvelders positie om afspeelmogelijkheden te creëren. Om verder indribbelen van de centrale verdediger mogelijk te maken, zal de middenvelder aan de balkant ruimte moeten creëren door schuin weg te lopen om zo een extra afspeelmogelijkheid te creëren. De meest aanvallende middenvelder kan proberen om in de diepte aan de balkant tussen de linies aanspeelbaar te zijn terwijl de derde (in deze situatie linker-)middenvelder de diepte zal zoeken en op die manier de back aan de contrakant zal binden of zelf achter de verdediging aanspeelbaar zal zijn.

Dan gaat de rechter centrale verdediger afhankelijk van de situatie met een crosspass de linksbuiten zoeken. Bij een goede loopactie van de linker-middenvelder in de diepte staat de linksbuiten vaak vrij.

Daarna komt het aan op de loopactie van de linksback. Maakt hij die op het juiste moment, wanneer de linksbuiten de bal daadwerkelijk bespeelbaar heeft? Heeft hij voldoende ruimte om die loopactie succesvol te maken? De buitenspeler kan ruimte creëren door naar binnen te dribbelen en de back van de tegenpartij op te zoeken. Zodra de back hem overlapt, krijgt de linksbuiten opties. Ofwel de bal aan de back in de loop meegeven, indien daar ruimte voor is, ofwel zelf de actie naar binnen maken en afwerken. Eventueel kan hij ook een steekpass geven op een aanvaller of aanvallende mid-

denvelder. Krijgt de back de bal mee, dan dien je als trainer ook aandacht te hebben voor de kwaliteit en het moment van de voorzet (principe van de vroege voorzet), in combinatie met het op de juiste manier positie kiezen voor het doel van de aanvallers (principe bezetting voor het doel).

Op deze wijze hebben we in een kleinere organisatie 9:9 aan één flank verschillende opties laten zien voor een aanval over de flank."

Vereenvoudiging

Albert Stuivenberg: "De praktijk van veel trainers in de doelgroep zal waarschijnlijk zijn dat zij niet altijd voldoende spelers ter beschikking hebben voor een 11:11- of 9:9-vorm. Dan kan een verdere vereenvoudiging van dit te ontwikkelen onderdeel van de speelwijze van belang zijn. Dit zijn vormen waarvoor wij overigens ook, als we daarvoor de tijd hebben, bij de nationale teams soms kiezen om nog meer gedetailleerd op zaken in te kunnen ingaan.

Stel je kiest hier voor een vorm 6:5, is het uiteraard zaak om je organisatie hierop aan te passen. Het speelveld kan nog steeds in de breedte afgebakend zijn vanaf het strafschootgebied van de niet te coachen ploeg, echter in de lengte zul je het veld vanwege de kleinere aantallen moeten aanpassen. Je legt de achterlijn van het te coachen team ter hoogte van de middencirkel op hun helft. De hele rechterflank plus een centrale verdediger laat je uit de ploeg, bij de tegenstander spelen een spits/aanvallende middenvelder ('10'), een verdedigende middenvelder, een centrale verdediger, de rechtsback en de keeper.

Het spel begint doordat de trainer de bal vanaf de achterlijn inpasst op de centrale verdediger, ofwel doordat de centrale verdediger vanaf de achterlijn indribbelt. Omdat je nog slechts één centrale verdediger hebt, vervalt het uitspelen van de 2:1 in de opbouw. De 10 van de tegenpartij geeft druk op de bal, maar de crosspass moet wel mogelijk blijven. Van daaruit bestaan dan

Beter Verdedigen, Aanvallen en Omschakelen V-A / A-V

Verdedigen

- 1) Compact maken in lengte en breedte: positie bal belangrijk
- 2) Compact houden: bal beweegt, team beweegt
- 3) Moment van druk zetten: vanuit compact houden druk op de bal zien te krijgen (initiatief)
- 4) In hotzone altijd druk op de bal: bal mag breed (anticiperen door medespelers voor balonderschepping) of terug maar niet meer geplaatst diep. Rond aanvaller met bal + medespelers altijd man meer situatie proberen te creëren
- 5) Bij druk op de bal nooit makkelijk uit laten spelen: niet door individuele actie maar ook niet door een combinatie. Tussen directe tegenstander en bal blijven
- 6) Bespelen van de lange bal: wie gaat het duel aan, wie verzorgt de rugdekking. Samenwerking middenvelders en verdedigers in duel spelen en bij veroveren vallende bal
- 7) Positiewisselingen op het middenveld in de zone proberen op te lossen: goede communicatie en compact houden essentieel
- 8) Dieplopende back / middenvelders indien mogelijk in zone opvangen: goede communicatie en druk op speler aan de bal essentieel. In eerste instantie altijd meelopen tot coaching iets anders aangeeft
- 9) Laatste linie speelt op lijn waarbij de onderlinge afstanden goed bewaakt blijven. Laatste lijn beweegt naar voren of achteren afhankelijk van de situatie
Bal door TP naar achteren gespeeld: naar voren bewegen om compact te houden;
Bal vrij bij TP (geen druk op bal) en in diepte lopende spelers – ruimte achter achterhoede kleiner maken door naar achter te bewegen als je niet op buitenspel speelt

Aanvallen

- 1) Ruimte groot maken (voorwaarden creëren)
- 2) Speler met bal opties geven om te passen. Keuzes in volgorde van prioriteit
 - vooruit / diep spelen
 - breed spelen
 - achteruit spelen (om bal te houden)
- 3) 2 tegen 1 creëren en uitspelen centraal of op de flank. Speler aan de bal neemt het initiatief door dribbelactie (tempo) en andere spelers proberen aanspeelbaar te zijn
- 4) Middenvelders proberen tussen de linies aanspeelbaar te zijn en waar mogelijk een schuine aanspeellijn te creëren waardoor ze direct voorwaarts kunnen aannemen en spelen (zie ook 2)
- 5) Aanvallers diep en breed weg (zie 1). Door variatie in aanbieden speler aan de bal mogelijkheden bieden (in de bal en weg, van de bal en daarna in de bal, aan de flank aanbieden of naar binnen komen afhankelijk van de situatie)
- 6) Loopacties middenvelders in de diepte: niet alle middenvelders in de bal komen maar juist diepte creëren door loopacties. Door loopactie zelf aanspeelbaar zijn in diepte of tegenstander binden waardoor een medespeler aangespeeld kan worden
- 7) Samenwerking op de flank met overlappende back
 - Bal aan buitenkant en dreiging dribbelactie naar binnen: bal meegeven of zelf naar binnen dribbelen
 - Bal op middenveld of bij indribbelende cv aan andere kant: mogelijkheid voor crossbal creëren op opkomende back
- 8) "Vroege" voorzet en bezetting voor het doel: indien mogelijk bal snel tussen verdediging en doelverdediger TP spelen bij een goede bezetting voor het doel (spits, buitenspeler en / of diepe middenvelder)
- 9) Doordekken / aansluiten in de ruimte: achterhoede zorgt er door aansluiten voor dat er direct druk gezet kan worden op het moment dat de bal verloren wordt.

Omschakelen

Verdedigen – Aanvallen

- 1) Bal wordt veroverd op eigen helft: Zie ook aandachtspunten Teamfunctie Aanvallen. Bal houden belangrijk!
- 2) Bal wordt veroverd op helft tegenpartij: Zie ook aandachtspunten Teamfunctie Aanvallen. Bal houden belangrijk!

Aanvallen – Verdedigen

- 1) Direct druk op de bal door dichtstbijzijnde spelers. Overige spelers direct compact maken. Diepte spel zien te voorkomen. Zie ook aandachtspunten TF Verdedigen

na de crosspass weer dezelfde opties als in de 9:9-vorm. Bij de voorzet die eventueel door de linksback gegeven gaat worden, zorgen de aanvallende middenvelder en de spits voor de bezetting voor het doel. Denk hierbij ook aan hun kruisende loopactie.

Het is in al deze vormen zaak dat de trainer de arbeid/rustverhouding goed in de gaten houdt. Dit hoeft niet altijd door pauzes in te gelasten. Je kunt er ook voor kiezen om afwisselend over de rechterflank en de linkerflank te

laten spelen, ofwel je kiest voor een dubbele bezetting op één flank. Verder vereenvoudiging kan plaatsvinden door te kiezen voor 5:4, waarbij bij beide partijen een middenvelder weggelaten wordt.”

Samenvatting:

- Bij het opleiden van spelers volgens de visie van de KNVB staat de ontwikkeling van de speelwijze centraal.
- Bij de nationale jeugdteams wordt de speelwijze ontwikkeld

aan de hand van de principes van Goed (beter) Aanvallen en Goed (beter) Verdedigen waarbij het omschakelen tegelijkertijd een plaats krijgt.

- Om tot nog meer specifieke herhalingen te komen waarbij dezelfde handelingen als in 11:11 getraind worden moet je (kunnen) vereenvoudigen.
- Afhankelijk van de aantallen en de doelstelling zul je de organisatie van je training moeten aanpassen.

Trainingsvormen KNVB Wim van Zwam en Albert Stuivenberg

Eindvorm

Doel

- het verbeteren van de samenwerking tussen met name de buitenspeler en de opkomende (overlappende) back, wanneer de buitenspeler vanuit een crosspass de bal ontvangt van de centrale verdediger in samenwerking met een dieplappende middenveld

Organisatie

- volledig veld
- 2 grote doelen
- voldoende ballen achter doel te coachen partij

Inhoud

- 11:11 eindvorm
- te coachen partij 1:4:3:3 (punt naar achteren), niet te coachen partij 1:4:3:3 (punt naar voren)

Principes

- alle principes van Goed (beter) aanvallen komen in de 11:11 voor

Coaching

- ‘Centrale verdediger, zoek de spits op om 2:1 uit te spelen.’
- ‘Middenvelders, zodra de rechter centrale verdediger vrijkomt, creëer afspeelmogelijkheden.’
- ‘Opkomende back, wacht tot de bal bespeelbaar is en er ruimte is, voordat je opkomt.’
- ‘Buitenspeler, creëer ruimte voor de opkomende back door naar binnen te dribbelen. Niet op volle snelheid naar binnen. Zoek de back op.’
- ‘Opkomende back, coach de buitenspeler duidelijk en op het juiste moment.’
- ‘Buitenspeler, je hebt verschillende opties. Meegeven aan de back. Zelf de actie maken. Steekpass geven.’
- ‘Aanvallers, kies bij een (vroeg) voorzet positie op het juiste moment, zodat je in beweging bent als je de bal krijgt.’

Vereenvoudiging 1

Doel

- Het verbeteren van de samenwerking tussen met name de buitenspelers en de opkomende (overlappende) back, wanneer de buitenspeler vanuit een crosspass de bal ontvangt van de centrale verdediger in samenwerking met een dieplappende middenvelder.

Organisatie

- veld volledige lengte, in de breedte afgebakend ter hoogte van zestienmetergebied
- 2 grote doelen
- voldoende ballen achter doel te coachen partij

Inhoud

- 9:9
- te coachen partij zonder rechtsback en rechtsbuiten
- niet te coachen partij zonder linksback en linksbuiten
- spel beginnen bij keeper of linker centrale verdediger
- laatste linie ntcp zakt niet te ver terug, wel druk op de bal

Principes

- centrale verdedigers 2:1 creëren en uitspelen
- samenwerking middenvelders
- aan de zijkant 2:1 creëren en uitspelen
- samenwerking op de flank opkomende back en buitenspeler
- (vroeg) voorzet en bezetting voor het doel

Coaching

- zie coaching 'eindvorm'

Vereenvoudiging 2

Doel

- de samenwerking tussen met name de buitenspelers en de opkomende (overlappende) back, wanneer de buitenspeler vanuit een crosspass de bal ontvangt van de centrale verdediger in samenwerking met een dieplopende middenvelder

Organisatie

- veld lengte tot rand middencirkel, in de breedte afgebakend ter hoogte van zestienmetergebied
- 2 grote doelen waarvan één ter hoogte middencirkel
- voldoende ballen achter doel te coachen partij

Inhoud

- 6:5
- te coachen partij centrale verdediger, linksback, twee aanvallende middenvelders, spits en linksbuiten
- niet te coachen partij keeper, rechtsback, centrale verdediger, aanvallende middenvelder en verdedigende middenvelder,
- spel beginnen bij centrale verdediger
- laatste linie ntcp zakt niet te ver terug, wel druk op de bal

Principes

- samenwerking middenvelders
- aan de zijkant 2:1 creëren en uitspelen
- samenwerking op de flank opkomende back en buitenspeler
- (vroeg) voorzet en bezetting voor het doel

Coaching

- zie coaching 'eindvorm' minus het coachmoment voor de centrale verdedigers, omdat dit in deze vorm niet voorkomt

Vereenvoudiging 3

Doel

- In plaats van het spel bij de verdedigers te starten, kan men ook het spel bij de middenvelders laten starten.

Organisatie

- veld volledige breedte, lengte tot zestienmetergebied
- 2 grote doelen, waarvan één op de zestienmeterlijn
- voldoende ballen achter doel te coachen partij

Inhoud

- 9:9
- te coachen partij zonder centrale verdedigers
- niet te coachen partij zonder spits en aanvallende middenvelder
- spel beginnen bij een verdedigende middenvelder
- buitenspeler ntcp start met achterstand, mag pas lopen wanneer de opkomende back gaat lopen

Principes

- samenwerking middenvelders
- samenwerking op de flank door opkomende back en buitenspeler (2:1 creëren en uitspelen)
- (vroeg) voorzet en bezetting voor het doel

Coaching

- Zie coaching 'eindvorm' minus de coachmomenten voor de centrale verdediger en de middenvelders, omdat die in deze vorm niet voorkomen

De KNVB hoort graag uw reactie en/of mening over dit artikel. U kunt reageren op dit artikel via het mailadres devoetbaltrainer@knvb.nl.

COACHES BETAALD VOETBAL

INTEGER

DESKUNDIG

PROFESSIEONEEL

“Winnen doe je met z’n allen.”

Coaches
Betaald
Voetbal

“Coaches Betaald Voetbal is de belangenvereniging van trainer/coaches in het Betaald Voetbal. Het is een vereniging met een duidelijke visie en missie. Ze maakt daarop gebaseerd heldere keuzes in haar beleid. In deze visie is prioriteit gegeven aan kwaliteit en professionaliteit in opleiden, ontwikkelen, gedrag en presteren. Coaches Betaald Voetbal ziet voor zichzelf een belangrijke maatschappelijke rol en zal haar kennis en ervaring ook gaan inzetten voor de samenleving.”

CBV – visie

De CBV is een goed belangenbehartiger van en voor haar leden. Ze wil zich manifesteren als een vaste en betrouwbare waarde in het Betaald Voetbal. Ze wil een volwaardig gesprekspartner zijn van de KNVB en andere belangenorganisaties. Ze biedt zich aan als adviesorgaan en kenniscentrum voor overheid, businesspartners en overig bedrijfsleven.

CBV – missie

De CBV vertegenwoordigt haar leden in diverse organisaties, ten behoeve van de

kwaliteit van het voetbal en het verder ontwikkelen en professionaliseren van het vak van trainer/coach in het Betaald Voetbal. Als centrale taak ziet ze de ontwikkeling van de trainer/coach en van het vak van trainer/coach.

Doelstelling

De CBV is de belangenvereniging van de trainer/coach, werkzaam in het Betaald Voetbal en voor een club of voetbalbond in Nederland of daarbuiten.

Wij willen:

- de kwaliteit van het voetbal in zijn algemeenheid verhogen, en van het betaald voetbal in het bijzonder
- de belangen van al onze leden goed behartigen
- het imago van het product voetbal en van het vak trainer/coach naar een nog hoger plan tillen

Coaches Betaald Voetbal als belangenvereniging

De CBV is een stabiele en sterke organisatie en telt momenteel bijna 500 leden.

Zij heeft aanzien en een groot draagvlak in het betaald voetbal. In het buitenland wordt de CBV gezien als het voorbeeld van een goed georganiseerde belangenvereniging voor de professionele trainer/coach. Het is een gezamenlijke taak om deze status te handhaven en daar waar mogelijk te verbeteren. Het consequent naleven van statuten, huishoudelijk reglement en van de afgesproken gedragscode en erecode is daarbij van het grootste belang. Daarnaast staat de CBV voor Sportiviteit en Respect. Met in het achterhoofd de gedachte dat voetbal voor iedereen is en van iedereen, wil de CBV een vereniging zijn met oog voor (mede-) mens en maatschappij. Coaches Betaald Voetbal is Meer dan Voetbal.

CBV

Postbus 1 8000 AA Zwolle

Bezoekadres:

Hogeland 10 8024 AZ Zwolle

Telefoon: 088 850 8610

Fax: 088 850 8613

E-mail: info@coachesbv.nl

Website: www.coachesbv.nl

Onze partners

DeVoetbalTrainer

